

20-26 05-16 др. 2902

20

СЕДМИЦАТА

20 МАЙ 2016 ГОДИНА

КОМПАС

Туристическа Турция - море от зокум, усмивки и римска култура

Българският туристически отрасъл и в частност бургаският туризъм тази година имат един извънредно голям шанс – да поемат достатъчно голяма част от руските туристи, които обикновено летуваха по турското крайбрежие, едно немалка част от немските и други западни туристи, които пълнеха турските хотели до започването на серията атентати миналата година в Турция. Но нашето желание е не само да успеят една година с добър туристопоток, но и да загвърдят успехите си и през следващите 10 години поне. А не всичко да остане като в Шекспировата пиеса „Много шум за нищо”...

Защото дори поставен в такава нелицеприятна пози-

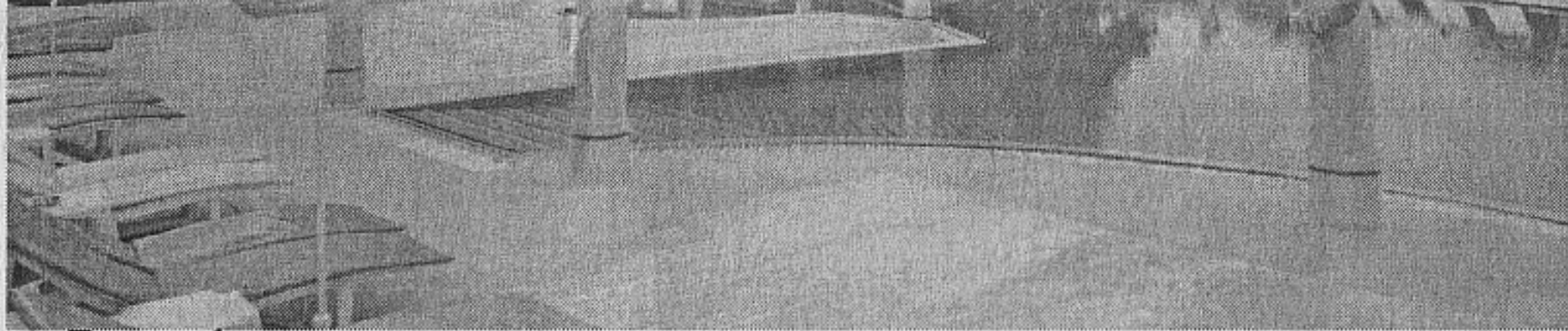
Българи-турска дружба - аз с Ерджан и Али

малко, чистотата в ресторантите беше перфектна. Само някой от нас да изтървеше нещо на пода, веднага до него заставаше сервитьор или чистач и почистваше мястото. При това например за Тусан като хотел с 377 двойни стаи за настаняване. И беше достатъчно запълнен за априлското време, а имаше българско семейство, което идваше за осма година!

Третият компонент на турския туристически продукт е историята. Тук почти няма камъче, което да не е свързано с римската или византийската култура. Византийско-римска Турция ни показва на нас, българите и българския туристически продукт, как могат да бъдат използвани всички

Един обикновен турски хотел

ция, турският туристически бранш не спи, а търси начини за спасяване на старите добри резултати. И след като през месец март турското министерство на културата и туризма (видимо печеливша комбинация) е изпратило писмо до нашето министерство на туризма с желание за съдействие за изпращане на български журналисти от телевизии, вестници и сайтове от цяла България, интересно защо българското Министерство на туризма изпраща информацията и впоследствие отиват екипите само на ВТТ-телевизия и на ямболска телевизия.

Отделен е въпросът, че видеото, което ми показаха собствениците на една от турските туристически агенции Анеа Травел, която има 9 ексклузивни хотела от 4 и 5 звезди като „Тусан Бийч“, „Ариа Кларос“, „Батихан“, „Луана Санта Мария“, „Максима Парадайс“, „Гранд Ефе“, „Карп Маре Бийч“, „Дидим Бийч Елеганс“ и клуб „Скала Нуова“ с предплатени 1 милион долара нощувки за сезон 2016 година Мурад и Семра Акташ (прекрасно семейство от туркиня, родена в България, и турчин, роден в Турция, с постоянна усмивка) според мен нямаха нито сценарий, нито режисьорска експликация, за да постигнат целта, за която са били поканени. А целта е била да се покаже, че в Турция въпреки миналогодишните взривове сега е тихо,

Статуята на Артемида

спокойно и красиво. Но виждайки видео, в което основното са претърсвания на турските жандармеристи и мятаните крачоли турски автоматчици, не ми идва да се успокоя, а да се запитам - Да не би да съм в Диарбекир или на сирийско-турската граница? А познавам лично турски жандармеристи, които са мно-

го интелигентни и образовани, знаейки освен родния турски, и английски и руски езици, но те не бяха с автомати, а и дори да имаха оръжие, то не се забелязваше. Като началника на жандармерията в провинция Узункюпрю, област Одрин. Но така е решило нашето Министерство на туризма да си измие ръцете - така е

Море от зокум

направило.

Какво видяха очите ми и какво е необходимо да знаят българските хотелиери и ръководства на морски общини?

Това е морето от цветя по хотели, улици и междуградски пътища в Турция. Ако Холандия е страната на лалетата, то Турция е страната на зокума. Това прекрасно растение - във вариациите от храст до дърво в своите светлорозови, тъмнорозови и бели нюанси дарява с красота очите на всеки един турист, а с това и изпълва душата му с радост. Радост от факта, че райската му почивка е в Турция. Дано нашите български хотелиери успеят с още по-голям успех да повторят турския туристически етикет и задържат многото нови туристи с години напред на нашето българско черноморско крайбрежие.

Другият патент на турския туристически продукт е усмивката - от лъчезарните усмивки представителите по хотели като Леман Челик, Айлин Тюркеч, Айдын Шабан, Айлин Халилова и Кемал Дадли, през лицензираните екскурзоводи Юнал Четин и Ерхан Палабъйък до салонните управители, редовите сервитьори и стажантите ученици от турските училища по туризъм. Например салонният управител Ерджан Кермен с лекота и отговорност работи и като редови сервитьор, и

като началник. Сервитьорите Даут Ишик и Али Челеби, главният готвач Мустафа Чил за ден-два сами участват по няколко изречения на български и е приятно да слушаш българска реч от местни турци, макар в хотела да има и скандинавци, и германци - един от които имах неудоволствието да видя в тоалетната на ресторанта да повръща и си спомних гордите немци и англичани по Слънчев бряг да лежат като прасета препили, а кайзер Бисмарк навремето знаем от съдебния процес за Райхстага е говорел на немски език само с конете си... А и немският турист сам си го призна, когато успя да ме види в огледалото и пророни на красив немски - Водка, водка, водка - шайзе! Явно си беше направил самооценката..

Собствениците на два от хотелите Шинаси Уйгар и синовете му Гюрхан Уйгар и Емре Уйгар могат да са спокойни за бизнеса си. С такъв елитен персонал може да има само успехи. С приятно чувство наблюдавах как германка с три деца, две от които близначета по на годинка-две, веднага бяха обслужени със специални детски столчета, сервитьорите прецизно с вилица и нож обезкостиха лаврака от детските порции пред смаяния, но щастлив поглед на майката. Поради факта, че деветдневен олинклузив се прави срещу 380 лева, а някои и за по-

реставрирани български църкви и джамии за увеличаване на туристопотока към България. Дева Мария не е в мюсюлманската религия, а в християнската, но там е изграден цял историко-културен и туристически комплекс, започващ от подарената от семейството на американски президент статуя на Дева Мария за над 2 милиона долара. В средата на VI век след Христа Юстиниан построява църква върху гроба на Свети Йоан Богослов, който заедно живеейки в един град с Дева Мария е написал и своето Евангелие. Статуята на богинята Артемида може да се срещне дори в коридорите на хотелите, а домът на Дева Мария е напълно запазен в Ефес.

Дали ще бъде култура, усмивки и зокум, или ще е култура, усмивки и българска роза - това трябва да изберат българските хотелиери и българското Министерство на туризма! Ние само се опитваме да помогнем чрез мониторинг в туризъм и историята на територията на Евразия - единното цяло на континентите Европа и Азия.

Ярослав Коюмджиев
Асоциация „Институт за научноизследователска и мониторингова дейност в регион Евразия“ - Бургас

Снимки: Авторът
Кушадась-Бургас
Кушадась (Куш-а-дась-остров на птиците)